Ч. 63 (11.316). Львів, вівторок 20. березня 1928. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік XLVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Тріюмф єдности.

Чому німці перемогли при виборах?

(Допис із західних польських „кресів“.)

Після завершення виборчих актів усі групи пануючої нації, як також нац. меншостей пильно складають рахунки втрат і зисків, підкреслюють успіхи, оправдують невдачі. Вибори звичайно дають матеріял, з якого пригорщами черпати можна дані для оцінки національної і соціяльної структури даної держави. Однак у Польщі ця оцінка булаб схиблена, колиб її будувати тільки на цифровій ексклюзивности, без значних поправок і застережень. Це ясне не тільки тим, що наслідком своєрідних виборчих махінацій частинно програли слушну справу, але й тим, що безпосередньо незаінтересовані в поділі мандатів та фізіономії польського сойму.

Ось так загранична преса, аналізуючи небуденну перемогу державної одиниці при теперішніх виборах, теж у не малій части критично ставиться до цифрового матеріялу, посвячуючи згадку „східним кресам“. Зокрема в німецькій пресі богато заміток на тему „роблення виборів“. Це

„роблення виборів“ — пише прим. „Франкфурт. Цтг.“ — відчули особливо славянські меншости на східних просторах, які у великій части не мали взагалі змоги вибирати наслідком метод, що не богато ріжняться від метод Вукічевіча та братіяну“,

— а деякі інші ґазети доміркуються навіть, що українські посли проголосять бойкот сойму, протестуючи тим проти виборчих практик.

Та шукати виновника наших невдач виключно поза собою, хоч вигідно, однак нерозумно для того, хто мав уха, які чули, і очі, які бачили, як ми пішли до виборів.

Не є моїм завданням копатись тут детально в усіх прогріхах і гріхах політично-партійних, особливо в злочинній агітації УПП і соц.-радикалів, хоч як гнів заточенця хотів би виллятись бодай у словах. Це — думаю — зроблять інші. Хочу тільки поставити перед очі українського громадянства вислід виборів на заході Польщі, на тих других „кресах“, де теж віяв вітер в очі меншости, а перемога все таки залишилась по її стороні — і то перемога світла!

Виборча увертюра почалась також і на західних „кресах“ від виклятття 18-ки, як обєднання зрадників, протидержавних елементів. Не зважаючи на нечуване суперництво одиниці з правими групами, сконцентровані атаки були звернені в першу чергу й головно проти 18-ки, з панічної боязни, аби вислід виборів не піддав у сумнів польськости західної смуги. Оба заїло-ворожі польські табори (санація і праві) рівночасно докладно здавали собі справу з того, що йде тут не про якісь пінські болота, а про найцінніші частини державної Польщі — про богату скарбницю — Шлеськ і двері в світ — Поморе, які все ще — мовляв — в умах деяких Льойд Джорджів неслушно відпали від німців... Тож кинено проти 18-ки на терезки виборчої ваги найтяжчі аргументи низького морального змісту, змобілізовано всіх і вся, — в чому перед вела очевидно одиниця, оминаючи всіх демагогій і шахабства.

В посяганні по голоси виборців-німців не відставали очевидно і праві, тільки ті більше хитро до справи підходили. Вони грали на струнці льокального патріотизму, „кресових“ автономій, католицизму і всякого роду інших сентиментів, послугуючись у поширюванні своїх закликів навіть ненависною їм мовою німців. До якої гумористики доходили вони в цьому езуїтизмі, хай як зразок послужить малий цитат з ультра-католицької „Польонії“ — ляйборґану банкрота Корфантого.

І так у ч. 60 в статті під крикливим наголовком „На кого німці кажуть голосувати чесному шлеському населенню“ читаємо між іншим ось-що:

„На державній листі 18-ки поруч німців Навмана, Ґребе, Утте, Уліца і Моріца, які всі стоять на безнадійних місцях, добрі місця займають явні вороги польської держави, як Дмитро Левицький, Сергій Хруцький, Павло Васильчук, Мілена Лисяк-Рудницька, Михайло Струтинський, Амброз Березовський і інші, відомі зі свого радикалізму й ворожого відношення до польської держави провідники українців. Ті українці явно агітують за тим, аби віді́рвати наші східні воєвідства від Річипосполитої. **Щож до релігії, то вони православні, а під оглядом суспільним симпатизують з більшовиками.** Так у дійсности виглядає німецька льояльність, так у практиці виглядають буржуазні переконання німців, які нібито поборюють соціялізм і більшовизм, так у практиці виглядає їхній католицизм і привязання до святого костела...“

Можнаб іще дальше цитувати виїмки з цього куріозного апелю до католицького сумління німців, але хіба доволі. Для інформації зазначу тільки, що релігійні аргументи є гарною і небезпечною зброєю на Шлеську, де населення незвичайно побожне. (Тим обяснюється теж туберкулічність соціялізму і комунізму в тамошніх робітничих центрах).

Повищий цитат — це тільки один зразок ґазетної кампанії, а ведено її широко і то не тільки на сторінках преси, а скрізь: у проклямаціях, афішах, транспарентах, зборах, — публично і приватно. Ясно, що **крайне односторонно.** Це був привілей пануючої нації, з якого німці могли користати дуже й дуже обмежено, дарма, що були теж у праві вести свою агітацію. Та право одно — дійсність друге. На Шлеську наприкл., рахуючись з великою рухливістю боївок, зложених з повстанців, яких навіть Корфанти охрестив нещодавно в шлеському соймі іменем „бандитів“, — німці мусіли відказатись від усякої майже агітації, оминаючи тим — певного проливу крови. Абсолютно ніяких віч ані зборів, ніяких прилюдно розліплених афішів ні закликів не стрічалось. А з боязни перед чутким ухом одиниці, перед репресіями — навіть приватно вся агітація велась довірочно. Одинокі заклики появились у німецьких газетах — і те все!

Могло здаватися, що коли наспіє день виборів, то німцям дійсно не легко доведеться заманіфестувати свою чисельність та здобути належну репрезентацію. Бо поминаючи навіть друкований насуп з одного і примусову відсутність агітації з другого боку, при одночасно кольосальній рухливости і гомінкости польських груп, особливо рекордової одиниці, — метода застрашування, наявність зловживань (які вже з початку зарисувались яскраво, а що дальше, то множились так, що цілі реєстри зловживань находимо в німецькій і правій польській пресі), — здавалося, все те збере жниво і захитає поважно „стан посідання“ німців.

А однак усі ворожі затії розбились об тверду скалу єдности, об монолітність німців, об їх нац. свідомість.

Їхній загал однодушно — з виїмкою ліліпутних ес-деків, слабих і рахітичних, які заключили були з пепесами виборчий союз — лавою посунув до урни і віддав голос на 18-ку. Це були дійсні фаланги, побиваючи фреквенцією, від 85—100 відсотків усі інші нації. Справна „Вальгемайншафт“ навіть автами возила хорих, калік і немічних старців.

Ось доказ громадянської зрілости, яка нам, українцям, хіба тільки снитись може!

Та чи тільки те? **Єдність, однодушність, відсутність усякої демагогії, свідомість відповідальности за долю соток тисяч!** Якіж то чужі поняття для наших амбітних крикунів-партайманів, плохеньких „трибунів народу“, репрезентантів „робучого народу“, очайдушних безвідповідальників!

Тут бачили ми справжніх капіталістів і їх праворучків, з десятками тисяч місячної платні, разом з напів-голодним пролетарем-углекопом; богатих лятифундистів з пісковим кротом — кашубом. Одні і другі тиснули в жмені дорогу їм однаково 18-ку, синонім своїх прав!

Тому й вислід небувалий. Пять новоздобутих мандатів до сойму + старі й удержаний стан посідання в сенаті — **цеж неабиякий успіх, це серед змальованих обставин дійсно кольосальний тріюмф!**

А в нас? Великодушний дарунок одиниці в сумі двацятькількох мандатів... Ось наш білянс!

Север.

Після Женеви.

(Від власного кореспондента.)

Париж, 12. березня 1928.

I.

Покінчилася сесія ради союза народів, і французькі ґазети спорять, правда — доволі мляво: чи принесла сесія ця новий успіх ідеї союза народів, чи нову невдачу? Є аргументи за, є аргументи проти. Переповідати їх? По що? Вартість їх однаково сумнівна, натомісць вище всякого сумніву стоїть факт, що женевський союз, коли взагалі сміє показувати свою силу супроти кого-небудь, то робить таке виключно тільки супроти слабих. За те він пильно бережеться, щоб не вразити, навіть найлекше, котру-небудь із держав сильних, а бодай таких, які користуються славою сильних. Ось минулого тижня женевські радники діймаючи, принизили Угорщину (справа машинових крісів в Ст. Готгард), яка з колишнього, на спілку з Австрією держаного, першорядного становища скотилась після війни на рівень четверто-рядної потуги. Ось вони ще немило торкнулися й Румунії (справа малярських оптантів), держави третьої ранґи. Але нехай би важилися сказати щось неприємне хочби навіть Італії, напр. ізза страшенного гнету словінців, хорватів і тирольських німців? І не думайте про щось подібне! Тому яких шість чи сім років Женева ще поважилася була сказати про ґалицьку справу свою увагу, мабуть не одобрену вповні Річипосполитою (хоча й це сумнівне); від того часу Річпосполита окріпла і виглядає нині наче сильна другорядна потуга: цього вже доволі, щоб закрити Женеві уста навіть супроти Бог зна яких справедливих наших жалоб.

Знаряд консервації версайських і сен-жерменських гараздів у середній Европі, фіґове гилля для освяченого переможцями гніту над народами — ось що таке Женева, і нiщо більше. Та ні — це ще вигідне собі місце, де можна час від часу здибати міжнародних політичних маклерів, навіть і діячів, не потребуючи за ними бігати аж по Льондонах, Парижах. Але ця „хосенність“ Женеви — побічний продукт цього твору, і не якраз задля нього Союз Народів був сфабрикований.

II.

А все таки знайшли ми серед французьких коментарів до останньої женевської сесії один, що — дуже здалека, правда, і тільки посередно може й нас торкатися.

Не знати точно, чому саме — мабуть, аби приподобатися дрібним акулам з Малої Антанти — старий Бріян, ні сіло ні пало, помітно злобно насівся був на (мало зрештою симпатичного) мадярського представника. Ізза цього інциденту один з чільних французьких публіцистів нашого часу, Шарль Моррас, вичитав Бріянові ряд уваг, яким не можна відказати влучности.

„П. Бріян — писав Моррас між іншим — взяв на себе відповідальність завдати іменем Франції наскрізь безплатне приниження й наскрізь зайву образу угорському народові, який, правда, був нам ворогом, який одначе не засуджений на віки вічні бути нам ворожим. Цей позаушник, даний нами, був позбавлений всякого поважного, а навіть достаточного мотиву... Напасть п. Бріяна могла мати хіба одну тільки ціль: створити новий предмет задирки і пересердя, а далі й ворогування між Францією і Угорщиною“.

І так далі в однаковому тоні і однаково влучно. Приємно читати таке кожному справжньому другові Франції. Бо справді: Угорщина далеко від Франції, спільних границь з нею не має, ніякого непримиримого конфлікту, яких-небудь інтересів теж немає між обоіми державами — чого отже ображувати Угорщину і набивати в ній капітал жалю й ненависти до Франції? Задля гарних очей якогось Тітулеска?

Прийде може час — а всі други Франції можуть тільки горяче бажати, щоб швидко і не за пізно — коли тямущі французи зміркують, що цілою своєю політикою від кінця війни до нинішнього дня, політикою

„великої" Румунії і ще одної „великої" річипосполитої француські державні мужі, всі до одного, від Клемансо до Бріяна, вносили свою пайку в той капітал жалю й обурення, який накопичується проти Франції в усіх покривджених і потоптаних народів Східної Европи на цілій лінії від Вильна до Чернівців. Нічого народи ці й краї не винуваті Франції, ні спірних границь ні протилежних інтересів Франція з ними не має; вони готові поливляти французьку культуру і розкрити свої ворота французьким духовим впливам. та щож? Передучора Франція міліярдами гроша скріплювала їх ворога, царат; вчора давала зброю, гроші і стратегічні поради всяким іншим їх ворогам, а нині — невже треба й казати, що на всіх тих точках Европи француська політика стає поперек найсправедливішим визвольним зусиллям народів і в один ряд з гнітом і кривдою! Такі речи мусять помститися, скорше чи пізніше.

В. Панейко.

Радянська Україна

Занепад „політосвітних" установ. — Антисемітизм. — Літературні справи.

Львівська „Хвиля" принесла допис з Харкова, в якого запозичимо деякі характеристичні місця про занепад „політосвітних" більшовицьких установ і про антисемітизм, а також про виклад Скрипника на тему літературної творчости.

„Комсомолець України" подає цілий ряд даних про те, що політосвіта шаде. У великій фабриці ім. Петровського записалося до „політшколи" 1000 робітників, але вже по кількох місяцях 70 відсотків школу покинуло. На запит, чому перестали ходити до школи, робітники відповідали: „виключайте нас з партії, а до школи не будемо ходити, бо робітник не набуває там ніякого практичного і корисного знання". Аналогічні факти мали місце і в інших українських фабриках. Наводить їх „Комсомолець України". Всюди відсоток користаючих зі шкіл не переходить 20 відс., а пересічно є значно нижчий у відношенні до скількости зорганізованого робітництва. Редакція „Комс. України" перевела анкету на тему реорганізації політосвіти. Більшість її учасників ствердила, що робітників не цікавить комуністична схоластика і що молодь робітнича дуже цікавиться натомісць фаховим знанням і радо йде до фахових шкіл.

Вся майже преса (комуністична) нотує багато випадків антисемітських виступів серед робітництва. У Харкові, наприклад, робітники Жологуа і Савико, що є членами комун. партії побили робітника жида Шапіру і знущалися над ним. Влада поставила їх за те перед суд обвинувачуючи за антисемітизм. По цім комуністична преса почала містити заклики до робітників, щоби боролися з антисемітизмом. З приводу таких закликів і статей дістав „Комсомолець України" багато листів, між якими, як твердить сама редакція, не бракує і таких, що зі Жологуаом і Савиком солідаризуються. При тій нагоді зазначує таж газета, що антисемітські настрої обняли навіть робітників комуністів.

Більшовицька влада звертає велику увагу на культурні справи. Від самого початку окупації України комуністична партія пильно слідкувала за ходом українського культурного життя. Думаючи, що в українському культурному русі кристься небезпека для комуністів, вже в 1923 р. заняла партія по довгих дебатах дуже ясне становище в тій справі. Вона рішила, що українську культуру треба зробити знаряддям більшовизму. Бо український рух поставив комуністів перед такою дилемою: або він вирветься з-під більшовицької керми і тоді повалить комуністів на Україні, або його, як висловився Затонський, комуністи осідлають і віїдуть на ньому до комуністичного устрою".

Тому нічо дивного нема в тім, що комуністична партія намагається всякими засобами впливати на українську літературну творчість. Тій справі присвятили комуністи прилюдну дискусію в Харкові останніми днями. Українська суспільність виявила таке заінтересування справою, що на кілька днів перед дискусією влада, побоюючись надмірного напливу націоналістичних елементів, проголосила, що в дискусії можуть брати участь тільки члени партії. Виклад про літературні напрямки в сучасній українській літературі виголосив Скрипник. Він заатакував молоду ґенерацію українських письменників за те, що хоч вони при всякій нагоді заявляють себе комуністами, то більшість із них боронить давніх традицій української літератури і не засвоює собі методів пролетарської творчости. Скрипник перестеріг, що українські літерати мусять мати більше червоної крови і зірвати з передреволюційною українською літературою, бо завданням пролетарської літературної творчости має бути закріплення комунізму на Україні. Дискусія виявила, що більшість українських письменників не поділяє становища Скрипника та є противна накидуванню літературних шаблонів".

Інформації, як бачимо, вірні та безсторонні.

По переписі населення в СРСР.

1) Загальна скількість населення у СРСР число національностей і московська культурна асиміляція.

Московські „Известия" проголосили вислід перепису населення в СРСР з зими 1926 р. Перепис ствердив наявність 146,989.000 людности в межах Рад. Союзу, а в тім 71.027.00 мужчин і 75, міл. 962.000 жінок. З перепису виходить, що у СРСР є 610 тисяч міст. В тій загальній скількости населення є: 77,760.100 росіян (москалів): 31,194.800 українців; 4,738.900 білорусинів; 3,959.900 козаків (між ними щонайменше третина українців); 3,015.200 татарів; 2,600.000 жидів, 1,821.200 грузинів; 1,567.000 вірмен; а на інші дрібні народи припадає всего півтора міліона душ. Загально славяни становлять 78,1 відс. усього населення СРСР, тюркські народи 11,6 відс.; кавказькі тубильці 3,2 відс., народности семітські 1,9 відс., германські, романські та греки разом 1,2 відс., іранські племена 1 відс., лотиші та литовці 0,1 відс.

В часі останнього перепису стверджено далі, що в СРСР є загалом 187 народностей. Москалі творять 52,9 прц. мешканців СРСР. Культурна російська асиміляція зайшла там так далеко, що крім москалів говорить там по російськи ще 6,400.000 осіб неросійської народности. З українців 11 відсотків не говорить по українськи, з білорусинів не говорить по білоруськи аж 26 відс. білорусинів. Дуже великий відсоток тамошніх поляків, бо аж 53,6 зовсім не говорить по польськи лише по російськи.

Дуже цікавими є ще такі дані цеї статистики: на території РСФРР становлять росіяни (москалі) 73,4 відс. загального числа населення, на території УССРР українці творять 80 відс. загальної скількости населення, на території Білоруської СРР білорусини дають 80 відс. загального числа населення, а на території Закавказької Федерації грузини творять 30,7 відс. загального числа населення.

2) Мужчини та жінки.

В більшовицькій пресі появилася ціла маса статей, що освітлюють новий побут, нові умовини життя та нові перспективи фіз. розвитку суспільности. Статі написані на основі статистичних матеріялів, одержаних з останнього перепису населення в СРСР. Деякі дані з подрібних консрипційних вислідів подаємо для інформації наших читачів.

Першим наведемо малюнок зросту числа жінок у СРСР. В 1897 р. припадало на 1000 мужчин 1082 жінки, а тепер 1129. В 1897 р. випадало на 1000 мужчин у віці від 25 до 40 літ 1090 жінок, а тепер 1209. Для мужчин поза 50 літ припадало в 1897 р. на 1000 аж 1157 жінок, а тепер 1378. Самозрозуміло, що за той час смертельність жінок була менша від мужчин, а число мужчин значно змаліло наслідком війни та революції а також наслідком невимовно важких обставин життя.

3) Соціяльний уклад населення у столиці СРСР. — Мешканеві відносини в СРСР.

З перепису виходить далі, що число робітників у самій столиці СРСР Москві впало тепер з передвоєнних 40 відс. населення до 26,8 відс. Цікавим і промовистим є факт, що господарська група населення остала в Москві така сама як була в 1897 р. Тоді виносила вона 11,2 відс., а тепер 10,4 відс. За те відсоток слуг при соціялістичній владі сильно зріс. В 1897 р. становили вони 14,8 відс., а тепер 25,7 відс. усього населення. Число безробітних теж тепер сильно підскочило. В 1897 р. було їх у Москві 2,9 відсотків, а тепер є 11,9 відсотків.

Мешканеві відносини в СРСР невідрадні особливо по містах. Великі кількаповерхові доми в радянських містах є рідким явищем. На основі перепису з 1923 р. виходить, що по містах провінції було всего 1,1 відс. поверхових домів. Все інше партерове і невеличке. В самій Москві поверхові доми творять мало що більше від половини усіх мешкальних домів. Вартість міських будівель виносить у СРСР 9.856 міліонів золот. карбованців, що дає ледви 28,4 відс. цілої державної власности. Не зважаючи на переведену на початку революції націоналізацію всіх домів, нині 81,9 відсотків домів є в руках приватних власників.

Посол до своїх виборців.

До Високоповажаних Виборців 51-го виборчого округа (Львів-повіт, Жовква, Сокаль, Рава Руська, Чесанів).

Високоповажані Громадяни і Громадянки! — Надовго ще перед виборами, на нарадах в справі посольських кандидатур, представники виборчих організацій 51-го виборчого округа, висловили побажання, щоби поміж українськими послами з того округа був бодай один посол, який виріс із села і на селі та який тому краще ніж хтонебудь із людей міста, розумів би всі болі і потреби нашого сільського люду і вмів ці потреби по найкращим своїм силам на парляментарному ґрунті боронити. З тим поглядом Управа Українського Національно-Демократичного Обєднання цілком погодилася і обіцяла сільським виборцям 51-го виборчого округа, що вони матимуть свого посла-селянина. На жаль при всіх наших найбільших зусиллях, наслідком партійного розбиття, яке не з нашої вийшло вини, ми отримали при виборах лише трох послів з Укр. Нац.-Дем. Обєднання на округ 51, а таким ро-

---

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Довкола Північного Сфінкса.

(У століття уродин Ібсена.)

(Продовження).

Це подобає на парадокс. Песи Ібсена, що змальовують проблеми сучасної людини оминають якоїнебудь особистої нотки, так само як пробують обійтись без натяків на проблеми збережені в них. У них не можна найти ніодного дійсного факту з життя Ібсена, а проте головні факти з його життя є необхідною основою для тих, що хотять стежити за процесом ідей перетворюваних Ібсеном на суспільні картини.

Байдуже як хто схоче назвати ці песи: реалістичними чи символічними. Реалізм неможливий без символів; символізм не в силі визволитись від реального життя. Якщо хто находить в Ібсені геніяльність то вона вся в його мистецтві переплутати звичайну життєву історію із „глибшим змістом" так, щоби залишити вам самим вибір. І це не тільки щодо форми. Коли почнете доконуватись у песі Ібсена основної ідеї, досить вам її оформулувати, щоби доглянути, що всі дієві особи протестують проти неї своєю ситуацією, занадто реальною, щоби звести її до „загальника".

Смерть, що так часто кінчить трагедії Ібсена не приносить ніякого висновку. Ібсен передумує сам скінчену вже трагедію своїх героїв і в ньому починають виринати сумніви щодо її одноблокости. Із тих сумнівів виринає „відворотна сторона медалі", яку він пригадує нам, показуючи інший приклад, зовсім протилежний, цієї самої проблеми. Так родиться між його песами одна звязуюча нитка. Не якоїсь ідеї, а одного зусилля думки, що невпинно обновляє себе йдучи від індивідуального „я" письменника до суспільности і навпаки.

На „Дім лялечки" найдете відповідь у „Примарах"; але самі „Примари" не є ніякою відповідю; „Ворог народу", що є відповідю на „Примари" був би найбанальнішою тенденційною песою, якби його зміст можна звести до якоїсь висновку про ролю провідника народу, що жертвує собою. Кожний письменник що вірить у таку свою ролю паде жертвою „дикої качки"; він також, як і всі члени суспільности потрібують якоїсь дози необхідної життєвої брехні, щоби почувати себе щасливими... Отже вся праця, всі зусилля є тільки оманою? Прочитайте „Росмерсгольм". Людину, в її місії зніматися інших на вищий духовий рівень може зустрінути на її шляху почування сильніше за усі омани: чисте кохання.

Чи таке кохання не має в собі сили дати людині повного земного щастя і чи воно мусить шукати свого визволення тільки в смерти? Ні. Море життя не є суворіше ні більш обновлююче як морська стихія; погляньте на Еліду („Жінка з моря"). Згодом воно викидає перед Ібсеном на беріг усі перли, виловлені ним довгими роками і він перебирає їх ще раз в іншому світлі, оцінюючи іншим поглядом, мов зернятка піску. „Гедда Габлер", „Будівничий Сольнес", „Малий Ейольф", „Боркман", усе це ще раз переписувані мотиви його творчости за все життя: — право до щастя, свобода, величність кохання, невідхильність вибору і жертви, сила та знесилення одиниці та самотности.

І після цього всього ще останній огляд, передсмертний погляд життя і творчости — „Як ми із мертвих прокинемось..." Усміх останньої надії чи розчарування, віра чи зневіра?

„Драматичний епільоґ" Ібсена, що є останньою його сповідю кінчиться як неодин його попередній твір двозначним акордом. Пеан у честь сонця закриває смертельна габа: очі вдивлені в сяйво вкриваються мрякою. Чи ця мряка не є життєвою полудою, головною запорукою щастя? Чи смерть примиряє нас із життям, чи віддаляє від нього?

Ібсен не знає. Він не фільософує, а передає тремтюче переживання людини, що жертвувала все для мистецтва і знялась на бажаний шпиль. Із цього шпилю видко ясно, що за мистецтво треба було заплатити кровю життя. Бо творити це не жити, а передумувати життя. Внутрішнє вдоволення із довершеного обовязку не втишає голосів, що домагаються особистого щастя. Наше „я" це не сама свідомість і воля, а вся мрічковинна нахилів і туг, довкола яких і з яких творяться думки та постанови. Ібсен став провідником народу; він бачить як загал жде на його слово, щоби наблизитись до шуканої правди. Ібсен шукав її 50 літ, невпинно проголошуючи, що нема вищого завдання для людини як шукати її. І щож?

Він не є розчарований усіма життєвими зусиллями. Але він і не дає себе очарувати її здобутками. Життя не має в собі притаєної фільософії і фільософія не має притаєного життя. Жити значить давати волю своїм життєвим силам, нехай розвиваються, не почуваючи суперечности між потребами і процесом їхнього заспокоєння. Шукати змісту в своєму житті значить зупинятись перед ним у надумі, вибирати із тисячних потреб і спонук дві-три, зрікатись насолод жаги, а навіть найчистішого палу кохання.

(Докінчення буде.)

бом 4-тий кандидат, господар із села Тудорковичі повіт Сокаль, Володимир Кохан, не отримав мандату. Тому я, як один із трох послів, вибраних з Волі Вашої й голосами Вашими з 51-го округа, памятаючи Ваше давне бажання мати посла-селянина і дотримуючи приречення Націон. Обєднання та моє особисте, вважаю своїм обовязком зректися мандату в користь громадянина Володимира Кохана.

Дякуючи Вам ще раз за честь і довіря, яке Ви виявили для мене в день виборів, запевняю Вас, що я і на далі буду це довіря Ваше високо цінити і, вадержуючи мандат з державної листи, буду вважати себе на далі представником Вашого округа і тому завсіди стоятиму до Вашого розпорядження.

Д-р Дмитро Левицький,
голова Українського Національно-Демокр. Обєднання.

Останні вісти.

27. БЕРЕЗНЯ ОТВОРЕННЯ СОЙМУ?

Варшава, 18. березня 1928.

Зачувати, що вже запала постанова в справі речинця отворення сойму. Отворення сойму відбулося би 27. III. в 12. год. в полудне у замку. Президент вигосить промову, після якої покличе на предсідника найстаршого літами посла. Опісля посли зложать присягу. Пополудні тогож дня буде перше засідання сойму задля вибору резидії.

ПЕРЕД ПОЛЬСЬКО-ЛИТ. ПЕРЕГОВОРАМИ.

Варшава, 18. березня 1928.

У ноті до литовського уряду мін. Залеський повідомляє, що польський уряд годиться на литовське предложення, щоби переговори зачати в Кенігсбергу 30. березня н. р. Мін. Залеський просить повідомити його, чи прем. Вальдемарас буде предсідником делегації. В такому разі мін. Залеський також поїде до Кенігсберга.

ВБИВСТВО СВІДКА В ПРОЦЕСІ БІЛОРУСЬКОЇ ГРОМАДИ.

Вильно, 18. березня 1928.

Аг. Вох. подає: Дня 16-го в ресторані вбито головного свідка Гурина, бувш. комуніста. Далівше він сидів у білостоцькій тюрмі. Вбийник подав, що називається Пекарський. Слідчі власти сумніваються, щодо автентичности назвища.

ПРИСУД ШПІОНА В КИЇВІ.

Варшава, 18. березня 1928.

З Київа повідомляють, що там закінчився процес Белова, який вернув із концентраційного табору в Польщі і там займався шпіонажею в користь Польщі на припоручення львівської дефензиви. Суд засудив Белова на смерть, але узглядаючи, що Белов жалував своїх учинків, приверовив до нього амнестію.

НІМЕЦЬКО-БІЛЬШОВИЦЬКИЙ КОНФЛІКТ.

Берлін, 18. березня 1928.

„Фос. Цтг." повідомляє з Москви, що більшовицькі власти здержали слідство проти інж. Гольдштайна і позволили йому вертати у Німеччину. Гольдштайна вже й увільнено. Рівночасно увільнено Гольдштайнового товариша інж. Отта, але під умовиною, що йому не вільно покинути СРСР, та що ставиться на судову розправу, інші чотири нім. техніки сидять у вязниці. Політичні нім. кола кажуть, що увільнення одного чи двох арештованих не змінює політ. положення, витвореного арештуванням.

Бюро Вольфа повідомляє з Москви: Більшовицькі кола є думки, що справа увільнення інженірів навіть за кавцією не усуває небезпеки затемнення справи. Всетаки замітне є, що уряд бажає сповнити домагання Німеччини, коби лише це не нарушило престіжу СРСР.

Німеччина відкличе свого посла з СРСР?

Москва, 18 березня 1928.

У тутешніх дипльоматичних колах є думка, що коли уряд СРСР не поробить уступок у справі арештованих нім. інженірів, то німецький посол виїде з Москви ще перед 21. березня.

КРОВАВІ ДЕМОНСТРАЦІЇ В АТЕНАХ.

Атени, 18 березня 1928.

Після зборів богатотисячна товпа комуністів манїфестувала на вулицях міста. Товпа підчас співу інтернаціоналу обкидала поліцію камінням. Підчас сутички ранено двох офіцерів жандармерії. Арештовано богато демонстрантів.

ПРОТИ РУМ. УРЯДУ.

Букарешт, 18. березня 1928.

На зборах селянської партії маніфестовано проти теперішнього рум. уряду. Всі бесідники заявлялися за уступленням уряду, домагалися розписання нових виборів і покликання Манію на керманича уряду. Ухвалено резолюції в такому дусі. Делегати з провінції заявили, що не кинуть Букарешту, доки не дістануть відповіди регенції. Делегати демонстрували на вулицях із прапорами і транспарентами.

ВИБОРИ ПРЕЗИДЕНТА ПОРТУГАЛІЇ.

Лісбона, 18. березня 1928.

Вибори президента Португалії будуть 25. березня 1928.

В безконечній черзі...

ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС 17-ЬОХ.

ПРОМОВА Д-РА ЛЬВА ГАНКЕВИЧА.

(Докінчення.)

Бо що таке УВО?

УВО — це українська військова організація, яка повстала мабуть тому, щоб заховати память Української Армії. Її завдань ми вам подати не можемо, бо самі не знаємо, тим більше, що та організація, як це видно і з актів, які тут находяться, переходила вічні пермутації. Одно тільки певне, що в цілій дотеперішній діяльности УВО нема нічого такого, що можнаб підтягнути під поняття злочину з § 58 к. з. Про саму форму організації сказав нам дещо п. Мітленер. По його інформаціям УВО ділиться на 4 секції: організаційну, боєву, розвідочну і фінансову. Коли подивимося до найновішої книжки, виданої військовим міністерством у Варшаві під редакцією п. Олександри Пілсудської п. з. „Верна Служба", то побачимо, що ПОВ. мала також 4 секції, з тою тільки ріжницею, що перша секція була шпіонська; головним керманичем тої секції була саме п. Олександра Пілсудська. ПОВ. була збудована також на основах повної конспірації і її завданням були незалежність і зєдинення Польщі. Вона мала військовий характер— з військовою карністю і безоглядною субординацією. Організацією кермував головний комадант, з повітовими відділами команданти.

Як бачите, УВО і ПОВ — це дві рідні сестри. Сьогодні ПОВ вже не потрібна, вона схована вже в національному музею, бо ціль її осягнена. Вона виборола вільну, зєдинену Польщу. І ви, прис. судді, возьмете дітей своїх і своїх внуків і показуючи їм цей святий відділ вашого Національного Музею, скажете: Дивіться, діти, і моліться за них, бо їм завдячуєте, їм, тим безіменним Пеовякам, що ви вільні, свобідні горожани в своїй вільній державі.

Прокуратор був також нелаский для тих пятьох обвинувачених жінок. А я гордий, здається мені, разом з вами і з тих усіх пятьох жінок. Тут читано публично на салі їхню любовну кореспонденцію. Тут публично на салі відслонювано насильно їх найінтімніші скритки їхніх душ. Як побідоносно вони вийшли з того! Не знаю, чи богато дам з т. зв. високого товариства згодилисяб на публичне відчитання своєї любовної кореспонденції... Миж чуємо востійно довкола себе, що тепер прийшли такі злі часи, що молодь така безідейна, здеморалізована. А чиж з тої любовної кореспонденції, яку тут відчитано, не били у вас їх чисті, хрустальні душі, їх безмежна посвята? Чиж з кожної майже стрічки не плила велика любов до свого народу і заклики до своїх любих, щоб вони чесно й вірно служили своїй нації? Чи так пишуть шпіони?...

Я можу повірити навіть, що вони, ті жінки, могли би зі зброєю в руці чесно й відкрито піти в повстання проти Польщі, але це просто божевілля думати й уважати їх за платних наймитів Німеччини чи Росії. Олександра Пілсудська, Марта Рихтерова, Марія Гейштор, інж. Галіна Старчевська, Станіслава Палеольог, Ванда Пелчинська і імя їм легіон — цеж ваші командантки, курієрки, адютантки, безсмертні жіночі імена в історії відбудови вашої батьківщини!

А тепер скажіть, чи справді ті хлопці й дівчата тут на лаві обвинувачених — це „виколєєвьци"?

Приступаю до найбільш поважної і важкої проблеми, яку ви маєте розвязати, а саме, чи є тільки одна шпіонажа обнята § 67 к. з., чи є ще інша, необнята тим параграфом?

„...Страшний є для кожного жовніра момент першого бою... Ви не знаєте того почуття, але хлопці ідуть рамя об рамя у бій і є між своїми; а ви... йдете самітно поміж чужими вам людьми і наражуєтесь на тяжчу смерть від жовнірської. І ніколи не зазнаєте радости, що її дає велика масова перемога"... Ті слова сказав великий комендант Йосиф Пілсудський у Залвірю — в часі відправи розвідочного відділу...

А „Слово Польске" з дня 21. грудня 1923 ч. 346 у статті: „Шпєговство і шпєг" каже між іншим: „Шпіон назагал — це жовнір, що в інтересі власної держави підіймається найнебезпечнішої служби — служби розвідочної... Досить згадати про таких визначних шпигунів, а при тому людей таких чистих і шляхотних, як англійський генерал Баден-Повел, відомий творець пласту — як другий, пок. генерал Гологурський, бувший командант Генеральної Округи Львів, котрий свого часу працював як простий мулярський робітник в одній російській кріпости, аби тільки своїй армії подати опісля докладні її пляни..."

Подумайте, прис. судді, над тими справами і старайтеся розвязати ту проблему.

Остається мені ще хоч кількома словами відповісти д-ру Новак-Пшигодському на питання, чи це ґігантичний бій двох народів і чи провідною ідеєю цих двох народів мають бути убивства і саботажі, чи льояльне співжиття?

Я думаю, що ні одно, ні друге.

В сам день соймових виборів сеніор польського соціялізму Болеслав Лімановський помістив у „Роботніку" статтю п. з. „В справі кривдження братніх славянських народів у нашій Річипосполитій", де між ін. каже: „Не централізацією, не насильством, не поліцією, не показуванням переваги утримується провінції і народи в звязку, але приноровленням засади пошанування їх волі й індивідуальности"...

Чи бій двох народів? — Думаю, що ні. Колиб мав бути бій, то з 4-ма державами, з Росією, Польщею, Румунією і Чехією!...

Присяжні судді! Десь за годину прийдуть із Варшави звіти із вчорашніх виборів до сенату. Можливо, що в історії співжиття двох народів почнеться новий етап. Ви не забувайте, що на ваших лавах нема представників українського народу, тому мусите сьогодні і за них думати. Чиж направду цей новий етап ми малиб починати від шибениці і довголітніх тюрем у хвилині, коли в соймі перший раз появляться представники з волі українського народу?

„Я жовнір і розумію ідеали" — сказав тут д-р Новак-Пшигодський. А я скажу: „Ніколи не буде нашою столицею сірий Харків, як не буде вашою — Лодзь. Дайте нам можність хоча снити та мріяти про золотоверхий Київ"...

І хоча ваш поет Луціян Ридель кличе:

Przekleństwo snom, które się próżno marzą,
Gdy spłonął dach nad głową,
I runął dom,
Gdy trzeba wstać i ze spokojną twarzą
Budować gmach na nowo —
Przekleństwo snom!...

Дайте нам снити і мріяти!...

Я вже кінчу. За хвилину стану перед командантом, предсідником трибуналу, і скажу: Доношу слухняно, що зеропави

Та я останній пільот. Я не можу ще не відповісти на один уступ з промови д-ра Новака-Пшигодського. „А як заховалася українська преса?" — говорив д-р Пшигодський. „Я взяв тоді до своїх рук „Діло" і не побачив там нічого, як тільки сконфісковану білу пляму". А я вишукав це число „Діла" (з 23. жовтня 1926) і справді знайшов там білу пляму, але перед готов. Прошу сказати своє останнє слово! тою плямою такий уступ: „Уважаємо своїм обовязком зазначити на цьому місці, що ми є принціповими противниками всякого терору, терору всіх родів і відмін. Виходячи з того основного заложення, ми далекі від возвеличування й індивідуального терору".

Не є знищена стіна народу, хочби хлопського!

За хвилину відійдете, прис. судді, до салі нарад, де вас чекають три богині: справедливости, краси і добра. Я не прошу, але вірю, що ви, прис. судді, віддержите добру стару традицію присяжних суддів і повернете стареньким батькам і матерям їх діти!

НОВИНКИ

— **Українець професором державного чеського університету.** Відомий наш діяч, проф. Дмитро Дорошенко іменований професором Карлового університету у Празі. Вступний виклад нового професора на тему „Головні течії української історичної думки 19-го століття" відбувся 5-го березня у великій салі Славянського семинаря Карлового університету в присутности чеських і українських професорів та студентства. Проф. Д. Дорошенко викладатиме чеською мовою курс „Огляд української історії, три години тижнево.

— **Трьохденні військові вправи** оголосило м-ство військових справ у деяких повітах у Львові. Вони пробні, з метою перевірити, чи адміністраційний апарат добре наладнаний.

— **Кваліфікації вчителів.** М-ство освіти видає новий розпорядок про кваліфікації вчителів народніх шкіл. Крім матури, що є першою умовиною для цього становища, вчитель на протязі 5 літ буде мусіти скласти окремий кваліфікаційний іспит. Іспит відбуватиметься в школі, практично і буде перевіркою знання поодиноких предметів, принципів педагогіки та адміністраційного хисту. Вчителі, які у хвилині, коли розпорядок буде оголошений мятимуть за собою 3 роки „непорочної праці" можуть не здавати кваліфікаційного іспиту, якщо їх наставники поставлять внесок, щоби їх затвердити на дотеперішних становищах.

— **Летунська катастрофа.** В Жовкві на лузі оо. Василіян упав польський військовий літак. Апарат розтріскався на три части, а під румовищем згинув офіцер-пільот і плютоновий. Підчас лету апарат зіпсувався, летуни хотіли осісти на лузі, але зачепили об дерева і тоді наступила експльозія мотору.

— **Засідання м. ради в Дрогобичі.** В суботу на конститууючім засіданні дрогобицької міської ради (що складається з 10 українців, 18 поляків і 20 жидів) вибрано бурмістром пов. маршалка Яроша. Одначе він не приняв вибору, тому вибрано бурмістром дотеперішнього урядового комісаря інж. Райта. Віцебурмістром вибрано д-ра Тапенбавма. З українців асесором вибраний д-р Володимир Ільницький.

— **В Коломиї згоріла крамниця „Народньої Торговлі".** В пятницю займився в крамниці „Народньої Торговлі" нафта, від якої огонь перекинувся на цілу крамницю. Про рятунок не було й мови. Всі товари і все урядження крамниці пропали в огні. Шкода виносить кругло 30.000 зол. Магазин і пивницю вдалося врятувати. І крамниця і магазин були обезпечені.

— **Темна хроніка.** Дивна доля зустріла селянина із Собова (Решів) Франца Моцика, в якого житті відограла рішаючу ролю... мотика. Він убив мотикою свого односельчанина і цю скровавлену мотику найшли біля трупа. Суд у Решеві доказав вину злочинцеві і засудив його на шибеницю. — У Прусах (Самбірщина) глухоніма жінка Кшик забила сокирою свого мужа. — У поїзді між Львовом і Станиславовом товариство бандитів, трьох мущин і одна жінка, пробувало ограбити подорожніх і боронилось ножами; всіх арештували. — Двох залізничних злодіїв стріляло з... ли. — Двох залізничних злодіїв стріляло з... рушниць до поліцаїв на стації в Малині і втікло.

— **З культурного життя на Покуттю.** 20. п. м. драматичний гурток ім. Ів. Тобілевича в Коломиї, в 100-ті роковини уродин норвежського письменника-драматурга Генрика Ібсена, виставив його драму „Гедда Габлер". Подаєм виставою буде ви-

толошений проф. Роздольським реферат, присвячений творчости драматурга.

— **Ті, що не сіють і не орють.** Бувший залізничий урядовець Марсель Гель ще раз перевірив силу людської легковірности. Видумав „Академічний спортовий союз Мекабі“, замовив почесні дипльоми і ходив по домах із дипльомами, які роздавав багатим людям за добрі гроші. Всі папери, які він мав, були сфальшовані. Крім цього він зладив інші фірмові бланкети для „католиків“, без слова „Мекабі“. Гель дібрав собі спільників і жив хитромудро досить довго. — Власник крамниці на Казимирівській 1. Ахт узяв товари від 17 фірм і проголосив банкроцтво. — За ту саму ідею як дійти до майна відповідає вже перед судом Герш Шатнер, власник деревного підприємства, на якому хотів „банкроцтвом“ заробити скромненьку суму 73.000 долярів!

— **Дорогі відвідини.** Польща може потішитись, що афганістанський емір відкликав свій приїзд з огляду на нежданні події в своїй державі. Німецька преса не скриває свого великого розчарування після побуту еміра, якого побут коштував уряд міліон марок. Аманула не зробив ніодного більшого замовлення в нім. промислових підприємствах, накупивши тільки маса дрібниць і спаливши безліч електричних лямпок, які горіли в його палаті всю ніч.

— **Англійський король до ескімосів.** На далекій півночі Канади між ескімосами чораз більше зростає число злочинів. Ескімоси граблять себе, вбивають, палять чужі юрти. Злочини відкривають аж багато літ пізніше під снігом, який закриває всі сліди. Англ. король підписав до ескімосів відозву на їхній мові, взиваючи населення, щоби зголошувало злочинців і погрожуючи суворими карами.

— **Жіночі рекорди.** Із Ванкувера (бразилійська Колюмбія) телеграфують: Авто переїхало поважного громадянина Гаррі Лянглей, що жив там від трьох літ. Раненого відвезли до шпиталю і там ствердили, що Лянглей — жінка. Ось її історія. В 1822 р. в Дурга[illegible], Англії, кинулась до ставу донька багатого купця Генрі Кумінгтема. Мотивом було, як казали, нещасливе кохання. Ніхто крім рідні не знав, що дівчину виловили з води робітники і її вислали в Америку, щоби оминути скандалу. На корабель вона сіла вже з пашпортом хлопця Гаррі Лянглей, у мужеськім убранні. Від цього часу себто 45 літ вона жила як мущина. Вона почала життя кольоніста на Алясці, скрізь працюючи з мущинами як рівна, не розбудивши ні разу підозріння. Її товариші хутко звикли до єдиної дивоглядної риси її вдачі: що цей мущина не терпів жінок. Лянглей дообилась майна і на старі літа переїхала у Ванкувер, щоби доживати віку. Вона вмерла би із своєю тайною, якби не трапився цей нещасливий випадок. Тепер вона каже, що не може лишитись у Ванкувері, бо на неї показуватимуть пальцями і скажуть їй одягнути на себе „нестерпну жіночу сукню“.

— **Світова всячина.** Громада місточка Оберамергав, славного із „пасійних вистав“ рішила вибудувати на 1930 р. новий театр, камінний на місце теперішнього деревляного. — В університеті у Букарешті повторились антисемітські демонстрації. — Англ. преса подає як виїмкову подію, що на кораблі „Роял Оук“ офіцири збунтувалися проти капітана. — У Мексику розстріляли католицького священика за політичну діяльність. — Помер палеонтольог Вільгельм Бранка у 84 р. життя в Мюнхені. Один із діносаврів, найдених ним, названий його іменем. — Всупереч пільком протестуванням Зубкова, його виселили із усієї Німеччини; він виїхав до Конго; його жінка лишилась у Бон. — 87-літній сліпий французький жебрак виграв за льотерії більшу суму. — Америк. винахідник Тесля, що має 71 літ, опатентував у Вашингтоні апарат до лету, „гелікоптер“. — У Ню Йорку відкрили шайку контрабандистів, що перевозили діяманти з Амстердаму та Антверпену і заробили за останні роки 30 міл. дол. — У Грацу повісився на гаку місцевий парох, імовірно в приступі божевілля. — Спол. Держави Півн. Америки мають 123,012.000 мешканців.

Театри.

„КоопеРатива Український Театр“ під дир. Й. Стадника (вул. Шашкевича):

19-го г. 5 попол. „Маруся Богуславка“. Популярна вистава. Ціни знижені.

Міський великий театр:

19-го г. 7·30 веч. „Страшний Двір“.
20-го г. 7·30 веч. „Примари“ Ібсена.

Міський „Театр Новин“:

19-го г. 8. веч. „Лише Ти“.
20-го г. 8. веч. „Лише Ти“.

КІНА.

„Аполльо“: „Польонія Реститута“.
„Палас“: „Світ куліс і знисаів“.
„Лев“: За міліон долярів“.
„Фатаморгана“: „Обіцяна земля“.

Дописи.

ЛЬВІВЩИНА. (Виборчі надужиття в Сихові). В домівці Народньої Канцелярії при вул. Костюшка ч. 1 в II. пов. явилися 14-го березня н. р. мужі довіря листи ч. 18 Петро і Іван Кульчицькі, листи ч. 2 Юзеф Бобер, листи ч. 10 Юзеф Стружинський і Ян Кібало, листи ч. 24 Марцін Вержбіцкі і Антоні Паздьор, щоби спільно внести протест проти пофальшування висліду виборів в Сихові і рівночасно внести проти цього карне донесення до прокураторії. Справа малася так, що при виборах до сойму в дні 4-го березня н. р. Обводова Комісія ч. 13 в Сихові за підписами членів Комісії і мужів довіря усталила слідуючий вислід голосування: листа ч. 1 — 118 голосів; листа ч. 2 — 119, листа ч. 10 — 46, листа ч. 18 — 46, листа ч. 19 — 4, листа ч. 24 — 84 голосів. Тимчасом Окружна Виборча Комісія у Львові устійнила в громаді Сихів такий вислід голосування: листа ч. 1 — 248 голосів, листа ч. 2 — 69, листа ч. 10 — 16, листа ч. 18 — 16, листа ч. 19 — 4, листа ч. 24 — 14 голосів. З поданого стану річи виходить, що в часі пересилання актів з Обводової до Окружної Комісії висліди голосування якимсь чудом змінилися. Треба додати, що виборчі акти находилися в переховуванні у предсідника обводової комісії і начальника громади Сихів Казімержа Нічия.

ТУРЧАНЩИНА. (З виборчих містерій) З кожним днем напливає до нас чимраз більше звідомлень про дивні містерії, які ділялися в поодиноких громадах і повітах з вислідами голосування до сойму і сенату. Ось цікавий зразок: В повіті Турка над Стриєм було 77 обводових комісій. Обчислення Повітового Народнього Комітету на основі точних звітів мужів довіря і членів комісій виказують, що в 55 обводових комісіях з усіх 77 впало на листу ч. 18 — 10.475 голосів, коли тимчасом офіціяльне обчислення окружної комісії в Стрию подає для усіх 77 обводових комісій для 18-ки 8.476 голосів. Де поділася решта понад 2.000 голосів і голоси з 22-ох дальших комісій це загадка, яку не так важко відгадати. У звязку з цим треба, щоби кожна громада провірила офіціяльний вислід виборів у своїй громаді, оголошений окружною виборчою комісією і порівнала з вислідом, устaленим обводовою комісією даної громади. Колиб показалося пофальшування висліду голосування, повинні мужі довіря листи ч. 18 вносити сейчас у порозумінні з повітовою організацією протести проти виборів в їх громадах і вносити рівночасно карні донесення до прокураторії проти пофальшування висліду виборів в часі передачі виборчих актів з обводової комісії до окружної.

Відозви й комунікати.

Подяка і заклик.

Майже всі дільниці у Львові мають вже свої домівки, в яких можуть приміститися наші культурно-освітні установи. Лиш одна Городецька дільниця хоч і перевищаюча інші числом українців, звертала може більше уваги на здвигнення живої будівлі, на Рідну Школу, Просвіту та взагалі освідомлення широких верств громадянства і через це позишилась позаду інших у будові власної хати.

Шойно перед трьома роками скооперувалися три культурно-просвітні наші установи на Городецькій дільниці, як читальня Просвіти, Кружок Рідної Школи й Сокіл III. та заложили Комітет будови „Рідного Дому“, в якого склад увійшли по 4 представники.

Цей Комітет мав придбати фонди на побудовання власної домівки, в якій в першу чергу мали би приміститися всі три скооперовані товариства. До нині вспів уже Комітет придбати около 3.000 ам. долярів.

За згодою скооперованих установ перемінився Комітет, який мав повні автономні права і майже три роки перетрівав в тім самім складі, на кооперативу „Рідний Дім“, якої першим кроком по зареєструванні в суді було купити хату при вул. Садівницькій ч. 10 за 6.250 ам. долярів.

В першу чергу Комітет будови „Рідного Дому“ а по переміні на кооперативу як її Рада Надзірна і Управа почуваються до милого обовязку зложити щиро-сердечну подяку всім декларантам, жертводавцям і працьовникам, а передовсім тим, що трудилися на фестинах читальні „Просвіти“ для призбирання фондів на „Рідний Дім“ та звернутися до всіх Українських Установ, до всіх Українських Громадян, а передовсім Городецької Дільниці у Львові з проханням про ласкаві дальші лепти на сплачення рештуючої квоти купна у висоті около 3.500 ам. долярів.

По дрібній лепті зложіть даток, підпишіть декларацію на добровільні місячні жертви, вступайте в члени з уділом 10 зол., складайте свої ощадности на вкладкові книжочки і все це громадно, а сповниться народна приповідка: „по нитці бідному сорочка“, та кооператива „Рідний Дім“ на Город. дільниці у Львові тисячам її громадян зможе защіпити в серця, що тільки „В своїй хаті своя правда і сила і воля“.

Надзірна Рада і Управа Кооперативи „Рідний Дім“.

ОПОВІСТКИ.

ЗагальніЗбори Товариства Жінок з вищою освітою відбудуться в неділю 1. квітня ц. р. в год. 10. передпол. в салі Захоровки вул. Руська 3. Порядок звичайний. — *. Заваденька* Голова, *д-р І. Левицька* секретар, 1731 1—1

20-літний зїзд стрийських абітурієнтів обох відділів VIII. кл. 1908 року відбудеться в Стрию 7. VI. ц. р. Товариші зволять безумовно явитися усі, та прошу подати мені свої адреси. Вінкентий Миклашевич суддя Калуш. 1727 1—1

В 60-ліття віденської „Січи“. Заходом Ювилейного Комітету при Українськім Акад. Т-ві „Січ“ у Відні відбудеться з приводу 60-літніх роковин заснування Українського Акад. Т-ва „Січ“ у Відні дня 25. березня 1928 р., у великій салі „Т-ва Інженірів та Архітектів“ (I. округ, Eшенбахгассе 9), Ювилейна Академія-Концерт. У програму свята входять реферати й музичні та вокальні точки при співучасти п-ни М. Скраби, проф. Б. Бережницького, п. Ів. Савки, студ. М. Занька і хору „Січи“. Фортепяновий супровід: п-на М. Левицька. Початок 8. год. вечером. Привітні письма слати на адресу: Ювил. Комітет Т-ва „Січ“, Wien XVIII, Theresiengasse 15.

Подяка. Отсим складаємо щиру подяку Вп. Меценасам д-ру Старосольському Володимирові, д-ру Шухевичеві Степанові, д-ру Ганкевичеві Львові, д-ру Волошинові Михайлові, д-ру Давидякові Евгенові і д-ру Павенцькому Олександрові за їхні повні посвяти старання о нас підчас довгомісячної тюрми на вул. Баторія як також за найкращу оборону у нашому процесі. — Львів дня 14-го березня 1928. — Атаманчук Василь, Вербицький Іван, Вербицький Михайло, Вербицька Ольга, Головінський Юліян, Стефанишин Антін, Яницька Олександра, Дзісь Володимир, Дзюба Станислава, Деращ Остап, Матійців Прокіп, Королюкова Олена, Ковалисько Микола, Гретчак Ярослав, Гретчак Ольга, Вірстюк Михайло, Дармохвал Володимир. 1—1

Подяка. Отсим складаємо щиру подяку Хвальному Комітетові допомоги політичним вязням у Львові за правдиво-батьківську опіку підчас нашого побуту в слідчій тюрмі і в часі процесу. — Львів 14. III. 1928. — Атаманчук Василь, Вербицький Михайло, Головінський Юліян, Яницька Олександра, Дзьоба Станислава, Матійців Прокіп, Ковалисько Микола, Гретчак Ольга, Дармохвал Володимир, Вербицький Іван, Вербицька Ольга, Стефанишин Антін, Дзісь Володимир, Деращ Остап, Королюкова Олена, Гретчак Ярослав, Вірстюк Михайло. 1-1

Оголошення конкурсу.

Виділ філії „Просвіти“ в Тернополі оголошує сим конкурс на посаду освітнього інструктора при філії. Від кандидатів вимагається: 1) укінчення вищих студій, 2) теоретичного і практичного обзнайомлення з освітньою роботою і бібліотекознавством, 3) знання режисерства і театральної техніки, по можности і дірігентури. Платня після умови. Посада покищо провізорична. Зголошення письменні з поданням перебігу життя і потрібними документами слати до 15. квітня н. р. на адресу філії „Просвіти“ в Тернополі, вул. Міцкевича ч. 11. I. Брикович голова, д-р Л. Онуферко секретар. 1523 2—3

Комунікат.

Відносно до зарядження Воєвідства у Львові з дня 14/XI. 1927 ч. 12.132 подаємо отсим до прилюдного відома (або на дрібний виказ) загальний вислід збірки „Дару Просвіти“ з области Львівського Воєвідства до 10. III. 1928 р. а саме виносить 9913·39 зол. — Головний Виділ Т-ва „Просвіта“. 1-1

Ширіть наш часопис!